

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Ioannis Andreae Copensteinii, Ordinis Prædicatorum
Theologi & Parochi Heidelbergæ Castigatio Apologiæ
Calvino-Catecheticæ**

Coppenstein, Johann Andreas

Moguntiaë, 1626

An Sacramenta Conferant gratiam; siue; An iustificent ex opere operato?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35247

gant posterius Lutherocaluinistæ de Sacramentis: hæc mea causa mutationis est. Nihil igitur hic opus erat, (tua recipe verba) verba dare nobis æquiuoca; Fatemur & nos Sacramenta esse instrumenta. At qualia? Vestræ Significationis, ob signationis, fidei manicipæ: non causæ, non efficientiæ, non contenti. Porro de *σημείω* & *σφραγίδι* vide in meo *Luthero-caluin. part. 3. quest. 3.*

AD II. Quia Sacramenta Aduersariis sunt, ut signa bonè, at Sigilla male; quibus ob signare respondet; idcirco iusta de causa verbum Ob signare debui ex caluinizare. Et verò manifesta calumnia est Ministri contra Pontificios, Symmetas suos pati ab illis calumniam dicentibus, eos docere Sacramenta esse nuda tantum signa. Nam & Sigilla addimus vestra; etsi vana.

AD III. Vera, sensu quidem, sua usque; vestro singulari; at non Catholico: Quo vos titulo ostentatis inani. Demum Quærit Minister:

*An Sacramenta Conferant gratiam; siue;
An iustificent ex opere operato?*

MINISTER. I. Differentiam ponunt inter Sacramenta Veteris, & Noui Test. quod hæc confectant gratiam ex opere operato; illa solum cum significent; non proprie operentur gratiam; sed suscipientium fides, aut deuotio, aut Synagoga. Directe contra 1. Cor. 10. Patres nostri omnes eandem escam spiritalem manducauerunt, & eundem potum spiritalem biberunt. August. in Psal. 77. Idem itaque in Mysteriis & potus illorum, qui offer. Sed significatione idem; non specie. Aperte confutans Bellarmini glossema. Non eandem esse escam nostram & illorum; sed eandem illorum omnium. At Aug. in Ioan. tract. 26. In signis diuersa sunt; & in re, qua significatur, paria sunt. &c. Epist. 49. Nec, quia vna eademque Res aliis atque sacris & Sacramentis vel predicatur, vel prophetatur; ideo alias atque alias Res, vel alias atque alius salutes oportet intelligi. &c.

Vbi nota; quod discrimen ponit Augustinus inter V. & N. Sacramenta non in effectu vel efficacia; sed in numero, & modo significationis.

1. Opus Operatum, est noua phrasis, à nemine Patrum vnquam usurpata; à Scholasticis, Rhenano nimis arguta; inuenta. Est & barbara contra Grammaticam.

3. Doctrina est falsa; Sacramenta conferre gratiam ex opere operato. Quia, Rom. 4. Abraham iustificatus est ex circumcissione: signum accepit circumcissionis, signaculum iustitiæ fidei.

4. Item si Deus externis Sacramentis alligauit, infuditque gratiam; necessario hæc percipient, quibus externa ea conferuntur: At, August. in Psal. 77. Cum essent communia Sacramenta; non communis erat omnibus gratia, quæ est Sacramentorum virtus. &c.

5. Rationibus si agere vellemus, eiusmodi nobis proferri possent; ad quas ipse Bellarminus pro prima sua responsione ignorantiam suam confiteretur. & diceret: Tenemur quidem rationem reddere eius, quæ in nobis est, spiritus: sed ex principis fidei, non ex Metaphysica. Adeoque se tuc cogere iusto Augustini 13. de pecc. mer. & remis. ca. 14. Ego etiam si istorum argumenta soluere non valeam; video tamen in herendum esse.

RESPONDEO. AD I. De istorum differentia vide in meo *Luthero-caluin. par. 3. q. 14.* In *Antichristo par. 3. q. 5.* & in *Genealogia Luthero-caluin. nisi par. 3. q. 2.*

AD 2. Apostolum iam respondit inuictè inuictus Bell. l. 2. de Eff. Sac. cap. 17. quem aduersari Apostolo & S. August. fingit Minister. Ecce, eandem, Iudæi; non nostram, sed suam ESCAM Manna edebant: quæ nec Sacramentum erat; sed figura Eucharistiæ futuræ: Nam eundem potum quoque bestia bibebant: Neque vlla gratiæ promissio facta erat ea sumentibus. Dicitur & Spiritalem, scilicet in significatione futuri Calicis sacri; non ob effectum spiritalem. Proinde, ait Caluinus, non requiritur ut parem vim tribuamus Mari & Baptismo, Manna & Eucharistiæ. Quare quod inferiora sunt illa, eò fortius stringit argumentum Pauli: Si enim puniti sunt contemptores figuræ; quanto magis rei figuratè temeratores punientur?

AD S. Augustinum: Nunquam is vsquam dicit esse paria V. & N. Sacramenta quoad Efficaciam; sed quoad Significationem tantum. Quia in Psal. 72. nostra esse salubriora & feliciora dicit. Illud, in Re, qua significatur, paria sunt; id est, quoad vim spiritalem Significandi paria sunt; non in re significata: nam paulò ante sic ait: ALIUD illi, ALIUD nos, sed specie visibili quidem; tamen hoc idem significante Virtute spirituali. Iaque loquitur de REBUS significantibus; non Significatis.

DEMYM; Caluinus & Remnitijs secum ipsi pagnant

pugnant. Hic enim Manna, aquam Petra, Maris transitum, volunt fuisse sacramenta iustificantiæ: Alibi negant idem.

AD Notatum dico, id à Ministro excogitatum. Ostendat ubi agit S. Augustinus de Numero, deque Modo significationis diuerso? Vnus Vtriusque Test. signorum modus est significandi; nisi quod V. T. Rem futuram præfigurabant; Noui Test. signa præsentem indicant. Ergo & S. Paulus, & S. Augustinus, & Bellarminus docent reale discrimen inter sacramenta V. & Nou. Testamenti.

AD II. Phrasin *Opus operatum* nouam esse dicit Minister, non docet: certe antiquior est ea Magistro Scholasticorum Lombardo, qui claruit (ab annum 1140. triploque antiquior, quam Luthero-caluinismus: Et affirmare audeat, à nemine Patrum ynquam usurpatam?

AD III. Docui in *Luthero calu. part. 3. quæst. 13.* &c. doctrinam Romano-catholicam esse veram; falsam Luthero-caluinisticam: fundatam quasi in isto *Rom. 4.* Vbi tamen ex professo docetur; Abrahamum fuisse iustificatum in Præputio; non in Circumcisione: non igitur Vetus Sacramentum iustificabat. Fuit ea tamen illi *signaculum*, id est, testimonium *iustitiæ fidei* ipsius, vt pius haberet hoc sacramentum; quia id meruit sua obedientia & fide; non datum ei idcirco, vt fidem exerceret; sed vt memoriam iuaret. Sic pleraque erant Iudæis Signa Commemoratiua tantum, Verbi Dei; non Confirmatiua. Vide *Bellarmin. l. 1. de Sacram. c. 17. §. 8. 9.* At Sacramenta Christiana sunt signa significatiua, Commemoratiua, & Operatiua.

Deinde; sigillum erat, non pacti & promissionis, sed iustitiæ: habuit enim circumcissionem in corde obsignatam, olim reuelandam. Ipsi ea soli erat & Priuilegium fidei promeritum; erat & Sigillum, & *φραση*; ipsi soli; at cæteris *ἀνεπιστοτον*, signum.

AD IV. Peccatores vere percipiunt Sacramentum; sed non Rem Sacramenti: quia gratia est signis alligata ex infallibili Institutione; & promissione etiam percipientibus facta; sed expresse, aut tacite conditionata; nisi obicem

posuerint. Quod ipsis derogat, non Sacramentum. Et hoc diserte Augustinus contra Ministrum, quem pro se allegat: *Communia sunt Sacramenta; non communis gratia.*

AD V. Sunt verba & voces; prætereaque nihil. Dic, & Fac.

AD QUÆST. LXVIII.

Quot Sacramenta instituit Christus in Nouo Fœdere?

CALVIN vs Instit. l. 4. c. 19. toto explodit quinque, vt ait, falsa Sacramenta.

MINISTER cum Catecheli pariter. 1. Et quidem Patrochus in ordine recensendi Sacramenta dissentit à Conc. Tridentino, ac Bellarmino. Duo autem sola docet Scriptura, 1. Cor. 12. *Per unum spiritum nos omnes in unum Corpus Baptizati sumus; & omnes in una Porione potati sumus.* Item 1. Cor. 10. 1. 2. 3. & c. Item Ioan. 19. *Exiuit Sanguis & Aqua.* Vnde optimi quique Patres duo probant; Chrysol. Theophil. Augustin. & Bellarm.

Sed, ait, non propterea excluduntur cætera. Sed ea glossa repugnat textui; & Patribus; & c. ipsique Bellarmino l. 2. cap. 28. vbi Baptisimum & Cœnā non habet pro Sacramentis principalibus magis, quam omnia reliqua. & c.

2. Nec Patres recensent plura duobus Sacramentis. Ambr. Cyril. Hier. Iosol. & c.

3. Nullus ex Patribus statuit VII. Sacramenta; quod est certissimum, & fatetur Bellarmin. l. 2. c. 27. §. 10. Et falsum dicit, adeoque se cum pugnat, cum ibidem ait, quod Patres, aut certe *varii eiusdem ætatis omnium VII.* alicubi meminerint.

4. Definitio Sacramenti probat esse duo tantum proprie, & strictè; 1. Instituta à Christo immediate, ita *Bell. l. 1. c. 23 §. 2.* contra quosdam Theologos. 2. Quæ sint signum Visibile, æternum, habens analogiam cum re signata. 3. Habeantque promissionem gratiæ. At qui ista non conueniunt in V. falsa, commentitia & Papiistica Sacramenta. Quia nullum eorum est à Christo immediate institutum; quod fateri aduersarii coguntur, saltem de quibusdam: Vt Lombardus 4. dist. 23. c. 2. Hugo & c. aiunt *Extremam Vnctionem* ab S. Iacobo: Alectis par. 4. q. 24. memb. 1. Bonauentura, *Confirmationem* post mortem Apostolorum ab Ecclesia: *Pœnitentiæ* ab Apostolis ijdem. & Bell. l. 2. c. 23. §. 4. & c. 24. §. 7. & 14. fatetur de *Confirm. & Extr. Vnctione.* De *Ordinis* papiistici Gradibus *Off. Lect. Exor. Aco. Subd. Diac. Sacerdot. in Scriptura ne 2°.*

Matrimonium est à Deo institutum; sed quod nā hic signum visibile? & c. Eph. 5. vocatur *Mysterium*, id est, *arcanum* proprie, non *Sacramentum*, vt vulgata; & malè: proinde manifesta infelicitia est, ex mala versione nouū